Artikkeli

Arkipäivän rauhan ja yhteisöjen muodostuminen kaupunkitilan kohtaamisissa

Karim Maïche[1] *& Anna Sofia Suoranta*[2]

Kolme neljäsosaa Euroopan väestöstä asuu kaupunkialueilla. Kaupunkien asukkaat neuvottelevat päivittäin kuulumisestaan ja elämisen ehdoista arkisten kohtaamisten ja erilaisten konfliktien kautta. Kasvavan erilaisuuden prosesseja ja rinnakkaiseloa haastavat voimistuva eriarvoistuminen, segregaatio ja polarisaatio. Artikkelissa paikannetaan asukkaiden ja alueella toimivien kohtaamisen dynamiikkaa arkipäivän rauhan kontekstissa: kuinka erilaiset identiteetit ja sosiaaliset asemat vaikuttavat arjen neuvotteluprosesseihin ja kaupunkitilan muodostumiseen. Lisäksi hahmotamme ja tunnistamme vuorovaikutusprosessien taustatekijöitä ja havainnoimme, kuinka ikä, sukupuoli, etnisyys, ja sosioekonominen tausta vaikuttavat tilan muodostumiseen osana yhteisöjen rakentumista. Artikkelin tutkimusaineisto on kerätty etnografian, osallistuvan havainnoinnin ja haastatteluiden kautta Helsingissä, Suomessa, Malmössä, Ruotsissa ja Marseillessa, Ranskassa vuosina 2021–2023. Haastatteluihin on osallistunut eri ikäisiä ja erilaisista taustoista tulevia ihmisiä. Artikkelissa kysytään: Miten erilaiset ihmiset neuvottelevat kuulumisestaan jaetussa kaupunkitilassa? Kuinka kohtaamiset tuottavat jännitteitä eri asemassa olevien ihmisten välille? Kuinka arkipäivän rauha rakentuu arkisissa kohtaamisissa ja on osa yhteisöjen muodostumista?

Avainsanat: arkipäivän rauha, kaupunkitila, kohtaaminen, konflikti, yhteisö

Johdanto

Jälkiteollisen palveluja tuottavan kansantalouden muodostuminen sekä vuosikymmeniä jatkuneet kaupungistumisen prosessit ovat johtaneet tilanteeseen, jossa kolme neljäsosaa Euroopan väestöstä asuu kaupungeissa. Ihmiset kohtaavat toisiaan naapurustoissa, ostoskeskuksissa, liikennevälineissä, työpaikoilla ja vapaa-ajanviettokeskuksissa. Näissä jokapäiväisissä kohtaamisissa kaupunkien asukkaat neuvottelevat kuulumisestaan, elämisen ehdoista ja luovat yhteisöjä sekä erontekoja erilaisten konfliktien kautta.

Sosiologi Fran Tonkiss (2005) on tarkastellut kaupunkitilan muodostumista ja arjen kohtaamisia osana laajempia sosiaalisia prosesseja: kohtaamisen ja sosiaalisten jakautumisten tilana, politiikan ja vallan kenttänä, symbolisena ja materiaalisena maisemana sekä arjen kehollistettuna kokemuksena. Arjen kohtaamiset ylläpitävät ja tuottavat yhteiskunnallisia identiteettejä, ihmisryhmien kategorioita ja valtasuhteita. Ajoittaiset kamppailut yhteiskunnallisesta asemasta ja julkisen tilan käytöstä ovat yhteiskuntien moninaistuessa johtaneet kansallisvaltioiden yhtenäisyyttä haastavaan polarisaatiokehitykseen. Jännite voimistuu kahden samanaikaisen prosessin välillä: verkostoidumme toisiimme yhä tiiviimmin samalla kun tapamme hahmottaa ja jaotella maailmaa synnyttää me ja muut -ajattelua luoden jännitteitä arkiseen yhteiseloon.

1 YTT, tutkijatohtori, Tampereen yliopisto, <karim.maiche@tuni.fi>

2 YTM, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto, <anna.suoranta@tuni.fi>

Aikamme keskeisiä kysymyksiä onkin, kuinka rakennamme elämäämme erilaisuuden keskellä ja kuinka rakennamme yhteistä tulevaisuutta moninaistuvissa kaupungeissa ja yhteiskunnissa. Tässä kaupunkien merkitys on keskeinen. Tonkissin (2003) mukaan kaupungit perustuvat erilaisuudelle sen sijaan, että niitä luonnehtisi jonkinlainen yhtenäinen ja jaettu ykseyden kulttuuri. Kohtaamisten ja kaupunkitilan kokemuksellisuuden ottaminen tarkastelun kohteeksi tuo esiin, ettei kaupunkitila ja kokemus kaupungista ole kaikille samanlainen (Puumala ym. 2021; Puumala & Maïche 2021).

Yhteiskuntatieteissä osoitetaan enenevää kiinnostusta kaupunkitilan muodostumiseen ja sen suhteeseen yhteisöihin ja moninaisuuteen, eroihin ja tilallisiin jakaumiin sekä kokemukseen ja arkipäivän käytäntöihin (Tonkiss 2005; Björkdahl & Strömbom 2015; Dikeç 2017). Kaupungit muodostavat tilan, jossa kaupunkisosiologi Don Mitchellin (2003) mukaan ”erilaisuus elää”. Kamppailut erilaisista identiteeteistä ja yhteiskunnallisesta asemasta sävyttävät ihmisten arkisia kohtaamisia ja ne voimistuvat, kun kaupunkeihin muutetaan niin maaseudulta ja taajama-alueilta kuin valtioiden rajojen ulkopuoleltakin.

Toisaalta rauhantutkimuksessa paikallisuuden dynamiikan huomioiminen konfliktien ratkaisussa on viime vuosina korostunut. Niin sanottu tutkimusparadigmaattinen ”paikallinen käänne” (engl. *local turn*) pyrkii huomioimaan yhteiskuntarauhan rakentumisen ihmisten kohtaamisissa, erilaisten ryhmien välillä. Pyrimmekin tässä artikkelissa ymmärtämään arjen kohtaamisten tasolla käytäviä neuvotteluja kuulumisesta ja identiteetin muodostumisesta sekä mukaan ottamisen ja ulossulkemisen prosesseista. Paikalliset ihmiset ovat työntekijöitä, työttömiä, nuoria, vanhoja, varakkaita, köyhiä, maahanmuuttajia tai ruohonjuuritason arkisia toimijoita, jotka rakentavat jokapäiväistä elämäänsä kaupungeissa erilaisissa paikalliskonteksteissa, ajoittain jännitteisessä yhteiskunnallisessa ilmapiirissä. Kuuluminen ja identiteetti eivät silti rakennu ensisijaisesti ryhmäkategorioiden ympärille vaan arjen moninaisissa kohtaamisissa ja siteiden muodostumisessa suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan ja arjen tilanteisiin. Juuri tällaisten hienovaraisten ja herkkien signaalien tunnistamiseen olemme pyrkineet tutkimuksessamme.

Artikkelissamme keskitytään asukkaiden ja moninaisilla kaupunkialueilla toimivien kohtaamisten dynamiikkaan arkipäivän rauhan kontekstissa. Olemme kiinnostuneita, kuinka erilaiset identiteetit ja sosiaaliset asemat vaikuttavat arjen neuvotteluprosesseihin ja kaupunkitilan muodostumiseen. Pohdimme niitä kompromisseja, joita yksilöt tekevät yhteisen arkielämän saavuttamiseksi (de Certeau ym. 2013, 16). Lisäksi hahmottelemme ja tunnistamme arkisten vuorovaikutusprosessien taustatekijöitä ja pohdimme, kuinka erilaiset positionaaliset tekijät, kuten ikä, sukupuoli, etnisyys, sosioekonominen tausta ja seksuaalinen suuntautuminen, vaikuttavat kaupunkitilan sosiaaliseen muodostumiseen osana yhteisöjen rakentumista.

Tässä artikkelissa kysytään, miten erilaiset ihmiset neuvottelevat kuulumisestaan jaetussa kaupunkitilassa ja kuinka kohtaamiset tuottavat jännitteitä eri asemassa olevien ihmisten välille taloudellisten ja poliittisten olosuhteiden vaikutusten seurauksena. Miten arkipäivän rauha rakentuu arkisissa kohtaamisissa ja on osa yhteisöjen muodostumista?

Artikkelin aineisto on kerätty etnografian, osallistuvan havainnoinnin ja haastatteluiden kautta osana EmergentCommunity-hanketta vuosina 2021–2023.[3] Olemme toteuttaneet etnografisia haastatteluja sosio-ekonomisesti kirjavilla alueilla Helsingissä (Suoranta ja Maïche), Malmössä (Suoranta) ja Marseillessa (Maïche). Haastattelujen ohella aineistoa on kerätty osallistuvan havainnoinnin ja osallistujien kanssa käytyjen vapaamuotoisten keskustelujen kautta. Monipaikkaisen etnografian avulla olemme voineet tunnistaa yleisiä paikallisia ilmiöitä tutkimuskentän muotoutuessa osana tätä prosessia (Marcus 1995, 98). Vaikka kontekstit ovat keskenään osin hyvin erilaisia, niitä yhdistää keskustelu segregaatiosta (asuinalueiden sisäisestä tai välisestä eriytymisestä) sekä gentrifikaatiosta (alueen keskiluokkaistumisesta).

Yhteensä koko tutkimusprojekteissa on tehty kahden vuoden aikana yli sata haastattelua, joiden aikana on pohdittu naapuruuden ja yhteisöjen muodostumista sekä kaupunkitilan kokemuksellisuutta yhdessä haastateltujen kanssa. Haastatellut edustavat alueiden väestöä laajasti: mukana on erilaisissa yhteiskunnallisissa asemissa olevia, eri ”ryhmiin” kuuluvia ihmisiä. Osa haastatteluista toteutettiin kävelyhaastatteluina: teimme osallistujalähtöisiä kävelyitä, jotta ihmiset voisivat näyttää meille oman arkensa kannalta keskeisiä paikkoja ja kertoa niistä. Osassa haastatteluita meille piirrettiin kokemusperustaisia karttoja, joiden välityksellä osallistujat kertoivat meille alueesta, itselleen merkityksellisistä arkisista paikoista, reiteistä ja kohtaamisista.

Keskusteluissa asukkaiden ja alueilla aikaa viettävien kanssa on puhuttu laajasti arjen muodostumisesta: miten osallistujat viettävät aikaa alueella, keiden kanssa, mikä heitä häiritsee ja mistä he pitävät. Haastattelujen ohella olemme tehneet etnografista havainnointia, jossa keskiössä on ollut yhteiselon sujuminen ja käytännöt monimuotoisilla alueilla. Näin olemme saaneet tietoa alueiden yhteisöistä, rajanvedoista, konflikteista ja arkipäiväisestä rauhasta. Asettaaksemme haastattelut ja etnografisen aineistomme laajempaan kontekstiin olemme kartoittaneet kaupunkitilan historiallista ja yhteiskunnallista muutosta asiakirjojen, tutkimuskirjallisuuden, sanomalehtiartikkeleiden ja tilastojen avulla.

Tässä artikkelissa käytetyn etnografisen aineiston analyysi on tehty teorialähtöisen temaattisen analyysin keinoin. Temaattinen analyysi soveltuu monipaikkaisen, laajan ja monimenetelmäisesti kerätyn aineiston jäsentelyyn: sen avulla pystytään hahmottamaan yhteneväisyyksiä ja asettamaan aineisto kategorioihin, jotka ovat syntyneet teorian valossa (ks. myös Braun ym. 2016). Temaattinen analyysi on ensisijaisesti menetelmä, ei metodologia, jolloin tutkimuksen teoreettiset valinnat ja aineistonkeruumenetelmät ovat itsenäisiä analyysista (Braun ym. 2016; Terry ym. 2017). Kenttätutkimuksen avulla on piirtynyt esiin arkipäivän rauhan moninaisuus maasta riippumatta, minkä havaitseminen vaatii hienovaraisten merkkien tunnistamista ja arjen kytkemistä laajempiin prosesseihin yhteiskunnassa ja globaalisti (Lee 2021).

Emme pyri vertailemaan maita tai kaupunkeja keskenään. Pyrimme pikemminkin kontekstualisoimaan yhtäältä asuinalueiden eroja ja toisaalta niiden välillä havaittavia samankaltaisia piirteitä. Siten tarkoituksemme on peilata niitä toisiaan vasten, kokonaisvaltaisen – vaikkakaan ei yleistettävän – ymmärryksen tuottamiseksi. Eri kaupunginosien arjesta voi

3 Euroopan unionin rahoittama (ERC, EmergentCommunity, 946012). Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat kirjoittajien omia, eivätkä välttämättä vastaa Euroopan unionin tai Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanoviraston näkemyksiä. Euroopan unionia tai myöntävää viranomaista ei voida pitää niistä vastuussa.

löytyä muita tutkittuja kaupunkikonteksteja muistuttavia piirteitä, jotka yhdistävät ilmiön ennemmin muissa kaupungeissa tapahtuviin kehityskulkuihin kuin muuhun kaupungin sisällä tapahtuvaan. Siksi käsittelemme tässä artikkelissa eri maista ja niiden kaupunkialueilta kumpuavia yhteisiä ilmiöitä teemoittain ottaen huomioon niiden ominaispiirteet ja aseman.

Kansallisvaltioiden rakentumisen tavat ja kaupunkien sosiaalishistorialliset kehityskulut vaikuttavat siihen, miten yhteisö ja sen muodostuminen kullakin tutkimusalueellamme ymmärretään. Esimerkiksi yhteisön rakentumisesta käytävä keskustelu, termin konnotaatiot ja siihen suhtautuminen eroavat ranskalaisessa perinteessä huomattavasti pohjoismaisesta tavasta ymmärtää yhteisön merkityksellisyys ja tarve sen ylläpitämiselle. Haastatteluaineistostamme käykin selkeästi esille, että siinä missä Pohjoismaissa yhteisön vahvistaminen nähdään useimmiten myönteisessä valossa ja virallisen politiikan taholta tuettavana, Ranskassa keskustelut yhteisöistä pikemminkin näyttäytyvät uhkana tasavallan yhtenäisyydelle ja kansalaisten integraatiolle. Ranskassa tehtyjen haastatteluiden pohjalta nouseekin esiin, että maassa yhteisöjen vahvistuminen on nähty vasta viimeisen 20 vuoden aikana kaupunkielämää sitouttavana voimavarana.

Vertailun asemasta suhteutamme kaupungit toisiinsa siten, että Itämeren rantakaupungit Helsinki ja Malmö ovat Välimeren rannalla sijaitsevaa Marseillea pienempiä. Malmössä on noin 350 000, Helsingissä noin 650 000 ja Marseillessa noin 850 000 asukasta. Kaupungeilla ja etenkin tutkimukseen valituilla kaupunginosilla on paljon yhteneväisyyksiä, mutta myös eriäväisyyksiä historiallisessa kehityksessään ja nykypäivänä. Pyrkimyksenämme ei ole käsitellä kaupunkeja kokonaisuuksina, vaan olemme valinneet tutkimuskohteeksemme tematiikkaamme sopivia kaupunginosia, kortteleita ja naapurustoja.

Tutkiessamme arkipäivän rauhan muodostumista kaupunkitilassa keskityimme Helsingissä Malmin ostoskeskusten alueelle, Malmössä keskustan lähellä olevalle Möllevångenin alueelle sekä Marseillessa keskustan kupeessa sijaitsevaan La Plaine -nimellä tunnettuun Place Jean-Jaurèsin aukioon. Seuraavat esimerkit kuvaavat alueiden yleistä mainetta sekä monimuotoisuutta:

> Täällä ei hengaile vain yhdenlaisia ihmisiä. Kaikki on kohtuuden rajoissa ja ihmisten ulottuvilla, joten täällä voi viettää mukavaa iltaa, vaikka et omistaisikaan paljoa. Täällä voi nauttia ihmisten seurasta ilman että kukaan kyselee sosiaalisen statuksen perään. Mielestäni tämä on mahtava paikka rakentaa yhteisöjä ystävien ja ehkä liikekumppanien kesken, jos haluaa vaikka perustaa liiketoimintaa. (Pedro, 28 vuotta, La Plaine.[4])

> Monikulttuurista. Monia, sekoitus kaikenlaisista ihmisistä. [...] Itse asiassa se on hyvä, siellä tapaa koko ajan erilaisia ihmisiä, sen sijaan, että näkisi vain samaa väestöryhmää koko ajan, niin näkee uutta väkeä, uusia ihmisiä, uusia kasvoja. (Malik, 17 vuotta, Möllevången.)

> Malmillahan asuu tosi monenlaisia asukkaita. Paljon sosiaaliekonomisesti ehkä kuitenkin alemman [tulo]tason asukkaita. Yksinhuoltajia tosi paljon. Maahanmuuttajia oli se 20 prosenttia. Sitten on normaalityössäkäyviä ja kaikennäköisiä. Malmilla asuu ihan kaikenlaisia ihmisiä: nuoria, vanhoja, työssäkäyviä… (Petteri, 60 vuotta, Malmi.)

4 Haastateltujen nimet on muutettu. Lainaukset ovat kirjoittajien kääntämiä,

Yleisesti La Plainen ja Möllevångenin maine on myönteinen, kun taas Malmilla toteutetuissa haastatteluissa monet toivat esiin, että alue on mainettaan parempi asuinpaikka. Tosin Marseillen keskiluokkaisemmissa eteläisissä kaupunginosissa myös La Plaine kuvataan joskus likaisena ja pelottavana alueena, jonne ei sovi mennä yömyöhällä. Kun valitsimme erilaisia asuinalueita tutkimuskohteiksi, otimme huomioon tutkimuksellisia lähtökohtia yhteisöjen muodostumisessa ja päätimme välttää valitsemasta jo pitkälle segregoituneita kaupunginosia. Keskityimme alueisiin, joilla oli enemmän tai vähemmän myönteinen maine vetävinä kohtauspaikkoina kahviloineen, baareineen ja ravintoloineen mutta jotka tunnettiin moninaisuudestaan niin sosiaalisen aseman, etnisen taustan kuin ikäjakauman puolesta. Tutkimme siis rajattuja, koko kaupunkikuvaan kontekstualisoituja alueita (kortteleita), joissa eri taustoista tulevat ihmiset ja asukkaat neuvottelivat kuulumisestaan muodostaen yhteisöjä erilaisuuden ympäröiminä. Halusimme kerätä kannustavia esimerkkejä sirpaleisista neuvotteluista, joissa sattumanvaraiset arkipäivän rauhan käytännöt muodostuivat paikallisen toimijuuden, valtasuhteiden, oikeuksien, tarpeiden ja tapojen kautta ihmisten välisissä suhteissa (Williams 2015, 13; Lee 2021, 25–26). Tutkimuksessamme pohdimme paitsi arkipäivän rauhan käytäntöjä, myös kohtaamisten merkitystä osana yhteisöjen rakentumista kaupunkitilassa.

Arkipäivän rauha ja yhteisöt muodostuvat kaupunkitilan kohtaamisissa

Käsitteenä arkipäivän rauha on saanut alkunsa antropologien kenttätyössä globaalissa etelässä (Heitmeyer 2009; Ring 2006). Rauhan- ja konfliktintutkimuksessa keskustelut arkipäivän rauhasta juontavat juurensa niin kutsutusta paikallisesta käänteestä tai käänteistä. Ensimmäisen paikallisen käänteen myötä siirryttiin 1990-luvulta alkaen ulkopuolelta ohjailtujen ylhäältä alaspäin suuntautuvien (engl. *top-down*) rauhanprosessien ajasta kohti alhaalta ylöspäin suuntautuvaa (*bottom-up*) rauhanrakennusta (Paffenholz 2015). Toisen paikallisen käänteen keskiössä ovat puolestaan olleet valtasuhteet ja vastarinta, usein post-strukturalistisesta ja post-kolonialistisesta näkökulmasta (ma.).

Arjen rauhan käsite sijoittuu osaksi näitä keskusteluja ja on saanut tarkan määritelmän sekä typologian Roger Mac Gintyltä, joka määrittelee arkipäivän rauhan tarkoittavan käytäntöjä, joita yksilöt ja ryhmät soveltavat syvästi jakautuneissa yhteiskunnissa sekä välttääkseen että minimoidakseen ryhmienvälisiä ja -sisäisiä konflikteja (Mac Ginty 2014, 553). Typologiassa arkipäivän rauhan sosiaalisista käytännöistä keskeisin on välttäminen (engl. *avoidance*) (ma., 556). Omassa artikkelissamme tunnistamme Mac Gintyn merkityksen arkipäivän rauhan käsitteen kehitykselle, mutta täydennämme käsitystämme arkipäivän rauhan teoreettisesta viitekehyksestä muiden myös tutkijoiden näkemyksillä (esim. Boulding 2000; Williams 2015; Danielak 2019; Lee 2021).

Jo ennen arkipäivän rauhan käsitteellistämistä rauhantutkija ja -kasvattaja Elise Boulding (2000) kuvaili arkisia rauhanomaisia käytäntöjä, jotka ovat olemassa samanaikaisesti arkisten konfliktien kanssa. Boulding tunnisti, että yhteiskunnan rauhanomaisuutta määrittää sen kyky toimia erilaisuuden kanssa. Hän näki konfliktit luonnollisena, neuvoteltavana osana yhteiskuntia erottaen konfliktit väkivallan käsitteestä, jonka hän määritteli toisen tarkoituksenmukaiseksi vahingoittamiseksi. Rauhanomaisuus taas oli Bouldingille yhteiskuntia

läpileikkaava ominaisuus, jota saattaa havaita arkisten kanssakäymistilanteiden lisäksi aina globaalissa yhteistyössä saakka.

Väkivaltaiset konfliktit, niiden jälkitilanteet ja syvät yhteiskunnalliset jakolinjat ovat luonnehtineet teoreettista keskustelua arkipäiväisestä rauhasta (Berents & McEvoy-Levy 2015; Mac Ginty 2014; Heitmeyer 2009; Lee 2021; Ring 2006; Williams 2015). Konflikteja voidaan kuitenkin käsitellä myös Bouldingin (2000) tapaan erottamalla väkivalta konflikteista. Jos konflikti nähdään mikro- ja makrotasoilla luonnollisena, siitä voidaan käydä keskustelua ilman, että sen nähdään vääjäämättömästi johtavan väkivaltaan. Mikrotasolla, esimerkiksi kaupunkitilassa, ilmenevät konfliktit ja niistä käytävät neuvottelut saattavat olla *ad hoc* -tyylisiä ja ohimeneviä mutta kuitenkin liittyä tiiviisti ilmiöihin, joita käsitellään ja joista kiistellään myös makrotasolla, esimerkiksi poliittisessa päätöksenteossa. Näin arjen rauhan ja kaupunkitilan välille syntyy merkityksellinen yhteys.

Hahmotamme kaupunkitilan muodostumisen Fran Tonkissia mukaillen sosiaalis-tilallis-affektiivisena rakennelmana. Tutkimuksessaan Tonkiss (2005, 3) lähestyy kaupunkitilan rakentumista Henri Lefebvren vuonna 1974 julkaistun tilantuottamisteorian avulla: kuinka tila yhtäältä vaikuttaa toimijuuteen ja kuinka toimijuus toisaalta tuottaa tilaa. Lefebvrelle kaupungit näyttäytyivät selkeimpinä esimerkkeinä siitä, miten tilaa tuotetaan sosiaalisuuden ja historian yhteen kietoutuneiden käytäntöjen avulla kapitalistisessa järjestelmässä. Tässä ajattelussa kaupunkitila on fyysisen tilan ohella sosiaalinen rakennelma, jota Lefebvre (1991, 33, 38–39) lähestyy kolmen limittäisen tason – havaitun, käsitteellistetyn ja eletyn tilan – avulla. Jaottelu mahdollistaa kaupunkeja koskevan tutkimuksen ulottamisen vaikkapa politiikan, talouden ja valtaan liittyviin prosesseihin sekä niiden yhdistämisen laajemmin yhteiskunnallisiin henkilökohtaisiin kohtaamisiin ja niihin liittyvään affektiiviseen vuorovaikutukseen.

Tässä artikkelissa oleellisinta on keskittyminen eletyn tilan tasolla tapahtuviin yksittäisten ihmisten välisiin kohtaamisiin ja sitä kautta kohtaamisia ympäröiviin rakenteisiin, jotka vaikuttavat ruohonjuuritason neuvotteluihin kuulumisesta ja konfliktien arkipäiväisestä ratkaisemisesta (Williams 2015, 5). Samalla kun rakenteet vaikuttavat arjen kohtaamisissa, yksittäisten ihmisten kohtaamiset ja neuvottelu kuulumisista vaikuttavat yhteisöjen muodostumiseen tuottaen kaupunkitilaa (Danielak 2019, 448). Näin ollen kaupunkitilan merkitykset ja kokemus ovat paitsi subjektiivisia, myös yhteiskunnallisissa diskursseissa muotoutuvia. Samalla sekä diskurssit että kokemukset tuottavat tilallisia käytäntöjä ja tulkintoja, joissa esimerkiksi tietynlaiset kehot tai tilat leimautuvat turvattomuuden lähteiksi, välteltäviksi tai päinvastoin turvallisiksi.

Seuraavaksi tarkastelemme, kuinka arjen kohtaamiset luovat jännitteitä kaupunkitilassa ja kuinka arkipäivän rauhan käsitteen kautta pystytään jäsentämään kaupunkilaisten arjen kokemuksia. Lisäksi havainnollistamme arkipäivän rauhan ja koetun turvallisuuden suhdetta. Arkipäivän rauha näyttäytyy aineistossamme identiteetistä ja näkökulmasta riippuvaisena, vahvasti kontekstisidonnaisena. Hienovaraisten merkkien ja signaaleiden havaitseminen on mahdollista käyttämiemme etnografisten menetelmien avulla. Näin avautuu mahdollisuus tarkastella arkea rauhan näkökulmasta ja pohtia, miten arkipäiväisen rauhan käsitteistöä voitaisiin täydentää vastaamaan rauhanomaisen (tai ei sotivan) yhteiskunnan tarpeita. Arkipäi-

vän rauha kytkeytyy konteksteissamme vahvasti kansallisiin ja kansainvälisiin kehityskulkuihin sekä paikantuu kaupunkitilaan sosiaalis-tilallis-affektiivisena rakennelmana.

Kaupunginosat, tai korttelit, koostuvat erilaisista asumismuodoista (esimerkiksi omistus- tai vuokra-asunnot), virastotaloista (koulut, viranomaispalvelut), palveluista (kahvilat, baarit, kaupat, parturit), kadunkulmista ja aukioista. Näin yksityinen, puolijulkinen ja julkinen tila limittyvät kaupunkirakenteessa toisiinsa. Michel de Certeaun (de Certeau ym. 2013, 16–17) mukaan nimenomaan julkisessa kaupunkitilassa kaupunkilaiset ilmaisevat sosiaalista ”sitoutumista” eli taitoa elää rinnakkain muiden (naapurit, kauppiaat, vastaantulijat) kanssa. Yhteys ihmisten välille syntyy läheisyyden ja toiston kautta, ja näin myös muodostuvat yhteiselon kompromissit:

> [K]ompromissi, jonka avulla jokainen luopuu yksilöllisten viettien anarkiasta ja maksaa ennakkoa kollektiiviselle elämälle päämääränään saada ajallisesti väistämättä lykättyä symbolista etua. Tällä ”maksettavalla hinnalla” (sillä, että osaa ”käyttäytyä”, olla ”soveliaasti”), käyttäjä liittyy mukaan yhteiskuntasopimukseen, jota hän velvoittautuu kunnioittamaan, jotta arkielämä olisi mahdollista. (Mt., 16.)

De Certeaun mukaan kortteli voidaan siis määritellä ”sosiaalisen ympäristön hallitsemiseksi”, jossa käyttäjä olettaa tulevansa enemmän tai vähemmän tunnustetuksi. Näin ollen kortteli on ”yleisen” (nimettömän, kaikille kuuluvan) julkisen tilan osa, johon *yksityinen tila* (niin kaupallinen kuin henkilökohtainenkin) ujuttautuu vähitellen. Tämä tekee niistä kiinnostavia myös yhteisöjen ja yhteisöllisyyden muodostumisen sekä erontekojen näkökulmasta.

Yhteisön määritteleminen on monella tapaa haastavaa johtuen käsitteen moninaisista tulkinnoista. Talja Bloklandin (2017) mukaan yhteisön rakentuminen kaupunkitilan käytäntönä voidaan ymmärtää kuviteltuna, paikkasidonnaisena, sosiaalisena käytäntönä, kuulumisena, nostalgisena muisteluna tai narratiivina. Etenkin suurissa kaupungeissa yhteisöt rakentuvat lomittain pikemminkin kuin alueeseen sidottuina. Yhteisöjen rajat muodostuvat sosiaalisesti ja samalla ne kytkeytyvät politiikkaan ja valtasuhteisiin (mt., 6). Yhteisö syntyy arjen sosiaalisesta elämästä, yhteisöllisyydestä ja henkilökohtaisista suhteista. Ulkopuolisuus ja ulossulkeminen alkavat sieltä, mihin yhteisön rajat päättyvät.

Arkipäiväisyyden ymmärrämme Michel de Certeau’ta mukaillen rakenteellisiksi yrityksiksi järjestää elämää ja ottaa ympäröivää tilaa haltuun (Berents & McEvoy-Levy 2015, 116). Arjen kontekstit syntyvät SungYong Leen (2021, 26) mukaan paikallisen toimijuuden, oikeuksien, tarpeiden, elämysten, tapojen ja sukulaisuuden yhteen kietoutuneiden sirpaleisten verkostojen kautta. Aineistossamme onkin lukuisia esimerkkejä, kuinka erilaisuuden hyväksyminen ja ajanvietto eritaustaisten ihmisten kesken luovat ja uusintavat niin yhteisöjä kuin arkipäivän rauhan edellytyksiä. Samalla kiistat ja jännitteet nousevat esiin tavasta hahmottaa yhteistä tilaa: kenellä siihen on oikeus, kenellä ei.

Kiistelty kaupunkitila arkisen rauhan näyttämönä

Yksi keskeisiä havaintojamme oli tilan käyttöön liittyvät jännitteet. Ne liittyivät kaikissa konteksteissa olemisen oikeutukseen, turvallisuuteen, tilan käytön mahdollisuuksiin ja sitä kautta

erilaisiin toimijuuksiin. Silvia Danielak (2019, 448–449) on rakentanut konfliktiurbanismin (engl. *conflict urbanism*) käsitteen avulla yhteyttä rauhantutkimuksen ja kaupunkitutkimuksen välille. Hän painottaa dialogista suhdetta tilan ja paikallisten toimijoiden välillä rauhan rakentamisessa konfliktin jälkeisessä yhteiskunnassa. Danielakin mukaan erilaiset paikalliset konfliktit *tuottavat* kaupunkitilaa. Joukkovoima tai yksittäisten ihmisten muodostama vastarinta kaupunkitilassa voidaan tulkita kuuluvan arkisen rauhan keinovalikoimaan (ks. Berents & McEvoy 2015, 116). Vastarinta voidaan nähdä konfliktina esimerkiksi asukkaiden ja kaupungin kehittämishankkeiden välillä. Konfliktien tarkoitus ei ole aiheuttaa väkivaltaista tuhoa, vaan ajaa kaupunkilaisille keskeisten asioiden tai tilojen säilyttämistä, ennallistamista tai uudistamista. Tätä näkökulmaa tuomme esiin seuraavaksi aineistoesimerkkien kautta.

Kaupunkiuudistusten ympärille syntyneitä joukkoliikkeitä on usein motivoinut uusliberalistisen talouspolitiikan vastustaminen (Harvey 2006; Mayer ym. 2016). Kritiikki on kohdistunut etenkin gentrifikaation, eli työväenluokkaisten alueiden keskiluokkaistumisen, ympärille, jossa tehtyjen kaupunkiuudistusten on nähty lisänneen alueen arvoa sillä seurauksella, että matalamman tulotason asukkaat ovat joutuneet muuttamaan pois asuinalueeltaan uudistusten seurauksena. Marseillen satama-alueella vuonna 1995 käynnistynyt Ranskan keskushallinnon rahoittama uudistusprojekti Euroméditerranée, ja myöhemmin Euroméd II, johti juuri edellä mainittuun lopputulokseen. Uudistuksen tarkoituksena oli houkutella varakkaampia asukkaita kaupungin keskustaan, jolloin paikalliset asukkaat saivat etsiä uudet kotinsa köyhemmiltä alueilta kaupungin laitamilta (Angélil & Malterre-Barthes 2020, 39). Myös muilla tutkimusalueillamme, Möllevångenissa ja Malmilla, kaupunkialuetta kehitetään voimakkaasti. Uusia asuinalueita on kaavoitettu varakkaiden asukkaiden ja kuluttajien houkuttelemiseksi ja alueen maineen parantamiseksi. Kiinnitämme erityistä huomiota Marseillen La Plaineen, jossa konflikti on avoin, kun taas Malmin ja Möllevångenin asukkaat ovat enemmän tai vähemmän tyytyväisinä hyväksyneet ”uudistukset”.

Vuonna 2018 myös La Plaine oli merkittävän kamppailun kohteena, kun kaupunki halusi parantaa alueen viihtyvyyttä. Julkinen yhtiö SOLEAM ilmoitti uudistuksen kilpailuttamisesta ja tulokset julkaistiin vuonna keväällä 2017. Uudistusta oli lähdetty ajamaan jo vuotta aiemmin ilman, että asukkaat tiesivät suunnitelmista (mt., 97–103). Kamppailu kaupunkitilan muodostumisesta johti suurmielenosoituksiin ja yhteenottoihin poliisin kanssa. Tapahtumat puhuttavat yhä alueen ihmisiä. Alueen asukkaista ja pienistä radikaaliryhmistä koottu *Assemblée de la Plaine* nousi vastustamaan kaupungin suunnitelmia. He järjestivät näyttäviä protesteja, kun alue suljettiin valtavin betonimuurein. Epämuodolliseen järjestöön kuuluva aukiolla asuva Pauline, 69 vuotta, kertoo vuoden 2018 tapahtumista:

> Kun tutustuin Assemblée de la Plaineen vuonna 2017, tajusin ettei alueen käyttäjillä, kansalaisilla ollut sananvaltaa aukion suunnittelussa. Mielenilmauksia oli paljon. Valtasimme alueen viikoksi. Meillä oli soppatykkejä. Asensimme jalkapallomaaleja, skeittialustan, järjestimme petankkipelejä ja työpajoja. Yritimme estää työmaalle tulevia kuorma-autoja. Mielenosoituksissa poliisi käytti kyynelkaasua meitä vastaan. Mielenosoitukset kehkeytyivät lopulta väkivaltaisiksi, ei meidän, vaan poliisin puolelta.

Asukkaita häiritsi erityisesti se, ettei kaupunki kuullut heitä asiassa. Asiakirjavuoto paljasti kehittämissuunnitelman. La Plainen taistelusta tuli kaikkien kaupunkilaisten asia. Pauline kertoi, kuinka poliisit kaatoivat aukiolta 80 puuta vastarinnasta huolimatta:

> Se oli järkytys koko korttelille. – Aktivistit olivat kiivenneet neljään puuhun. – Poliisi tuli, heitti aktivistit pois ja puut kaadettiin. Näin kuinka ihmiset itkivät.

Yhä tänä päivänä ihmiset muistelevat kesähelteellä, kuinka puut aiemmin suojasivat auringon paahteelta. Puiden kaatamisen jälkeen 3000 osallistujaa osallistui surukarnevaaliin. Tilanne kiristyi, ja aktivistit kaatoivat osan betonimuurista. Samaan aikaan kun viranomaiset saivat muurin korjattua, suuri tragedia kohtasi aukion viereistä köyhää kaupunginosaa Noailles'ta, jossa kahdeksan asukasta sai surmansa kahden talon romahduksessa. Romahduksilla oli valtava symbolinen merkitys: samalla kun kaupunki rahoitti uudistuksia vauraiden asunnonomistajien pääoman kasvattamiseksi miljoonilla euroilla, lähistön talot romahtivat kunnossapidon puutteesta. Marseille räjähti kiukusta, ja yli 15 000 mielenosoittajaa otti rajusti yhteen poliisin kanssa.

Tapahtumasarjaa kutsutaan tänä päivänä nimellä "Taistelu La Plainesta" (ransk. *La Bataille de la Plaine*). Se on esimerkki arkisen konfliktin muuttumisesta laajaksi yhteiskunnallispoliittiseksi kamppailuksi kaupunkitilasta (Berents & McEvoy 2015, 116). Taistelu elää yhä tänä päivänä vahvasti ihmisten muistissa, ja tilankäytön nykyinen jännitteisyys kumpuaa vuoden 2018 tapahtumista. Erilaiset kamppailun toimijuudet heijastelevat aukion ihmisten verkostojen välisiä suhteita ja identiteettejä, niin yhteisöllisesti, taloudellisesti kuin poliittisesti. Tapahtumat myös jakavat mielipiteitä, sillä kaikki alueen asukkaat ja aukiolla hengailevat ihmiset eivät ole yksimielisiä siitä, että uudistukset epäonnistuivat, vaikka niiden myötä lisääntynyt valvonta nähdäänkin häiritsevänä. Myös viranomaisten yksipuolisen toiminnan kritiikki yhdistää asukkaita, kuten Tina, 28 vuotta, muistelee:

> Seurasin tapahtumia etäämmältä. Minusta se [la Plaine] on nyt parempi. Luonani vierailevat veljenlapseni rakastavat lasten leikkialuetta. Paikka on paljon kauniimpi, paljon puhtaampi. -- Työt päätettiin aloittaa ilman asukkaiden kuulemista, joten syntyi mielenosoituksia töiden estämiseksi koska ihmiset eivät olleet samaa mieltä.

Edellinen esimerkki kuvaa hyvin haastateltavien enemmistön näkemyksiä. Alueelle rakennettu lasten leikkikenttä sekä aukiota ympäröivät lukuisat kahvilat ja baarit houkuttelevat tuhansia vierailijoita alueelle. Toisaalta yhä tänä päivänä asukkaiden erimielisyydet alueen tilankäytöstä juontavat vuoden 2018 tapahtumiin. Samalla, kun joitain aktivisteja ärsyttää kahviloiden ja baarien terassien laajentuminen julkiselle alueelle, joillekin omistajuus voi samalla merkitä kamppailua ja laajempaa strategian suunnittelua kansainvälistä pääomaa vastaan: kun omistajuus säilyy asukkaiden ja alueella vierailevien ihmisten käsissä, ulkopuoliset taloudelliset voimat eivät pääse määrittelemään asuinalueen muutosta ja uudistuksia tulevaisuudessa. Kaikki alueen asukkaat ja aktivistit eivät siis osallistuneet yllä kuvattuun protestiliikkeeseen. Monet kävivät kamppailua kaupunkitilasta eri lähtökohdista. Alueella baareja ja kahviloita omistavaan paikalliskollektiiviin kuuluva Nassim, 38 vuotta, muistelee tapahtu-

mien kulkua eri näkökulmasta. Samalla kun hän antaa tunnustusta Assembléen toiminnalle, hän vihjaa, ettei se ollut ainoa toimija ja että kamppailuja käytiin useilla tasoilla.

> He tekivät upeaa työtä tiedottaessaan rakennustöistä eri paneeleissa ja kirjatuissa selityksissä töiden etenemisessä. He tavoittivat monia asukkaita ja vartioivat rakennustöitä osoittaakseen SOLEAMille, että heidän toimintaansa tarkkaillaan.

Nassim kuitenkin väittää, ettei betonimuurin kaataminen ollut lopulta mitään muuta kuin pieni merkitykseltään korkeintaan symbolinen toimi. Hänen mukaansa muurin kaataminen oli vain lyhytaikainen teko, sillä viikon päästä muuri oli jo paikallaan.

> Me, jotka olimme yhteydessä pormestariin ja SOLEAMiin onnistuimme kuitenkin saamaan aikaan melko paljon parannuksia. Jokainen tekee asiat tietenkin omalla tavallaan. Minulle on paljon tärkeämpää, että onnistuimme neuvottelemaan suuremman leikkipaikan, enemmän julkista infraa, wc-tiloja, isompia roska-astioita, enemmän toimintamahdollisuuksia. Mitä sillä saavuttaa, että vastustaa kaikkea? [...] Ei kaikki ole niin yksinkertaista. Kun me [paikallisyrittäjät, joilla on lukuisia liiketiloja aukion laidoilla] blokkaamme McDonaldsin tai Starbucksin [liiketilat], emme me välttämättä tee sitä näkyvästi. Ei meillä ole julisteita tai nettisivua.

Nassim on ollut vuosia aktiivinen antifasistisessa toiminnassa ja päättänyt pyrkiä rakentamaan vastarintaa yhdessä ystäviensä kanssa ostamalla liiketiloja aukiolta. Hänen mukaansa heidän strategiansa on tuottanut parempia tuloksia kuin marginaaliin jääneiden toimijoiden, kuten Assembléen. Hän kertoo, että vetoamalla lakiin liiketilojensa oikeudesta tilaan, he itse asiassa saivat muurin siirtymään kauemmaksi aukion reunoista kymmenillä metreillä. Samaan aikaan Assemblée-yhdistyksessä toimiva Pauline kuitenkin kritisoi epäsuoraan Nassimin paikallista yrittäjäkollektiivia ja baarien määrää ja haluaisi alueelle mieluummin kohtaamispaikkoja ja urheilumahdollisuuksia nuorille.

Edellä mainittu tulkinta johtaa kysymykseen, kenelle kaupunkitila kuuluu ja ketkä sitä voivat käyttää. Kysymys tunnetaan myös Henri Lefebvren 1960-luvun kirjoitusten kirvoittamana *oikeus kaupunkiin* -keskusteluna. Sen kautta on pohdittu muun muassa kaupunkitilan avoimuutta ja saavutettavuutta erilaisista taustoista tuleville kaupunkien asukkaille (Mitchell 2003). Kaupunkitilan muodostumisesta käydään erilaisia valtakamppailuja viranomaisten, asukkaiden ja erilaisten kolmannen sektorin järjestöjen eri toimijuuksien kesken. Valtakamppailuiden kautta kaupunkitila muodostuu toimintaympäristöksi, jossa eri taustoista tulevat ihmiset kohtaavat arjessaan ja jättävät ”jalanjälkiä” jatkuvasti kasautuvaan historialliseen kerrostumaan (Amin & Thrift 2002). Kaupunkitila ei kuitenkaan muodostu kaikille samanlaiseksi, sillä poliittiset ja sosiaalis-taloudelliset tapahtumat vaikuttavat tunteisiin ja odotuksiin julkisen tilan käytöstä (Williams 2015, 11).

Arkipäivän rauha rakentuu ihmisten välisissä suhteissa samalla, kun tila ja tilan tuottamat konfliktit muokkaavat toisiaan (Lee 2021, 27; Danielak 2019, 448). Nassim kertoi myös aiemmista ristiriidoista liittyen seksuaalivähemmistöjen oikeuteen olla näkyvästi läsnä La Plainella. Aluksi heidän läsnäolonsa kirvoitti kommentointia maahanmuuttotaustaisten nuorten keskuudessa. Nuorten loukkaava kielenkäyttö johti seksuaalivähemmistöjen edus-

tajien tunteenpurkauksiin ja se taas maahanmuuttajanuorten harjoittamaan väkivaltaan, jolloin La Plainen yhteisö päätti puuttua tilanteeseen keskustelemalla eri osapuolten kanssa ja korostamalla julkisen tilan olevan yhteistä, yhteisen paikka ja sellaisena jaettu. Nykyään seksuaalivähemmistöt, sateenkaariliput, -vaatteet ja -kassit ovatkin aukiolla näkyvästi läsnä. On tärkeää huomata, että tilanteen parantumiseen johti nimenomaan paikallinen neuvottelu ilman ulkopuolisten viranomaistahojen puuttumista. Vaikka tapahtumat eivät välttämättä johtaneet eri ryhmien väliseen solidaarisuuteen, kaikki osapuolet tiedostavat toistensa oikeuden yhteiseen tilaan.

La Plainen tavoin Malmi on lähitulevaisuudessa myös valtavan rakenteellisen muutoksen edessä, kun pyrkimyksenä on muodostaa kaupunginosasta koillisen Helsingin keskus. Malmille ollaan rakentamassa taloja lisää yli 30 prosenttia nykyiseen verrattuna vuoteen 2035 mennessä. Kyse on noin 2200 uudesta rakennuksesta, joista osa sijoittuu Malmin lentokentän alueelle. Tässä kaupunkitilan maankäyttöön liittyvässä konfliktissa aktivistit ja asukkaat ovat pitkään kamppailleet lentokentän suojelusta (ks. Eranti & Meriluoto 2023). Rakentaminen ei kuitenkaan paikannu pelkästään lentokentän alueelle, vaan myös täydennysrakentamista tehdään. Kaupunki perustelee rakentamista segregaation ehkäisyllä, siihen liittyvällä tarpeella monipuolistaa Malmin asuntokantaa ja tehdä alueesta aiempaa viihtyisämpi. Toisaalta uusien asuntojen rakentaminen nostanee asuntojen arvoa alueella, jolloin vaarana on gentrifikaatio. Kaupunkikehityksen parissa työskentelevä Kari kuitenkin uskoo, että malmilaiset saadaan kehittämishankkeeseen mukaan:

> Malmin maine ja identiteetti malmilaisten keskuudessa on hyvin vahva. Nyt me halutaan viedä sitä viestiä kaikille helsinkiläisille. Malmilla on erinomaiset luontoyhteydet, virkistysmahdollisuudet, palvelut, joukkoliikenne, tulee lisää asuntoja ja mahdollisuuksia, paljon työpaikkoja. Me pyrimme asukasmäärän lisääntymisen myötä vaikuttamaan siihen, että koulut pysyy elinvoimaisina ja että tällä alueella syntyy asumisen ketjuja, joiden kautta ihmiset voivat kehittää omaa asumispolkua: tuoda, ottaa ja saada erilaisia vaihtoehtoja. On tärkeää seurata pelkästään asuntojen lukumääriä. Kuinka paljon on ARA-vuokraa, paljon on vapaarahoitteista vuokraa ja minkälaisia erilaisia omistusasumisen muotoja kehitetään.

Muutos tulee olemaan niin suuri, että joidenkin asukkaiden mielestä kyse on pyrkimyksestä sekoittaa tai jopa vaihtaa Malmin asukasrakenne kokonaan uuteen, paremmin toimeentulevaan väestöön. Esimerkki kuvaa hyvin kuinka Malmin eriytymiskehitykseen liitetyt ongelmat ovat nostaneet kaupunginosan kehitettävien alueiden listalle ja kuinka rakennus- ja väestöpoliittisilla muutoksilla pyritään ylhäältä alas -prosesseissa muokkaamaan kaupunkitilaa, sosiaalista rakennetta ja siten ihmisten arkea.

Malmössä Möllevångenin alueella kamppailu kaupunkitilasta on kilpistynyt pitkälti alueen asuntoja omistavien tahojen vuokrankiristyksiin. Alueella on käynnistetty vuonna 2019 kiinteistöjen omistajien taholta niin kutsuttu BID-prosessi (ruots. *boende*, *integration*, *dialog*), jonka tarkoituksena on lisätä alueen viihtyisyyttä ja turvallisuutta (Fastighetsägare BID Malmö 2023). Prosessin alkusysäyksenä voidaan pitää Ruotsin poliisin varoitusta, jonka mukaan Möllevången oli matkalla niin kutsuttujen riskialttiiden alueiden listalle. Ruotsissa poliisi määrittelee asuinalueita riskialttiiksi, kun esimerkiksi sosioekonominen asema on

alueen asukkailla matala ja rikollisilla on vaikutusvaltaa alueen paikallisyhteisöön (Polisen 2023). BID korostaa, ettei tarkoituksena ole nostaa alueen vuokria ja täten lisätä gentrifikaatiota (Fastighetsägare BID Malmö 2023).

Haastateltavamme Rafi, Möllevångenin laitamilla asuva noin 35-vuotias aktivisti, luonnehtii asuinaluetta mielentilaksi ja identiteetiksi ennemmin kuin tarkkarajaiseksi maantieteelliseksi alueeksi. Christina Hansen (2022) näkee Möllevångenin paitsi yhä vahvasti aktivistialueena, myös havaitsee sen tulevaisuudessa epävarmuuksia. Kun gentrifikaatioprosessit etenevät, alueesta tulee, kuten Rafi asian näkee, enemmän yhteiseen identiteettiin kuin kaupungin kortteleihin rajautuva ja paikkaan perustuva Möllevången. Kun asuntojen hinnat nousevat, aktivistien on muutettava toisaalle (ma.). Lucia, noin 40 vuotta, tulkitsi kertomuksen tuttavansa talosta gentrifikaatioprosessin osana: talon vuokria nostettiin, ja kun asunto kävi asukkaalle liian kalliiksi ja tämä joutui muuttamaan, asunto remontoitiin ja vuokrayhtiö saattoi pyytää yhä korkeampaa vuokraa uusilta asukkailta.

Gentrifikaatio näkyy myös katukuvassa, kuten Lucia kertoi istuessamme Möllevångenin torin kuuluisalla patsaalla, joka kuvaa kaupunkiaan kannattelevia työläisiä. Torin reunalla on kaksi kahvilaa, joita Lucia käytti esimerkkinään. Ensimmäinen on vanhempi, vähemmän siloteltu, mutta palvelu ja aamiainen ovat siellä hyviä. Lucia luonnehtii toista kahvilaa:

> Mutta tässä kahvilassa tuossa kulmalla, heillä on hyvää kahvia, se on hieman yläluokkaisempi myös. [...] Luulen että pystyn navigoimaan noissakin paikoissa. Mutta niin, joskus en tunne oloani niin mukavaksi siellä.

Toisaalta Möllevångenissakaan ei olla yksimielisiä kaikista vastustettavista gentrifikaatiokehityskuluista. Teknologia-alan yritys oli ostanut alueelta kokonaisen korttelin sekä pääkonttoriksi että työntekijöiden asunnoiksi. Toiminta herätti närää toisissa, mutta Rafi koki, että kaikenlaiselle toiminalle on Möllevångenissa tilaa, eikä nähnyt sitä alueen erityislaatuisuutta uhkaavaksi. Kamppailu kaupunkitilasta on aktiivista toimintaa ja tietoisia valintoja. Kamppailu saattaa näyttäytyä ulkopuolelle olemattomana ja vaatia siksi kontekstisidonnaista ymmärrystä (Lee 2021).

Kaupunkilaisuudessa erilaisine yhteisöineen yhdistyy kaupungin materiaalinen ja sosiaalinen ulottuvuus. Arkipäiväinen toiminta tapahtuu vuorovaikutussuhteessa kaupungin rakenteiden kanssa, antaen niille uusia merkityksiä. Kaupunkielämää jäsentävät asukkaiden kokemukset sekä rakenteelliset tekijät. Kaupungin jännitteinen sosiaalinen ja materiaalinen ympäristö antaa kontekstin arkipäivän rauhan toiminnalle. Näemme toiminnan bouldingilaisittain keskeisenä arkipäiväisen rauhan määritelmälle (Boulding 2000). Arkipäiväinen rauha on aktiivista toimintaa jännitteisessä ja jaetussa kaupunkitilassa, jossa käydään jatkuvasti neuvotteluja tilankäytön ja yhteiselon pelisäännöistä.

Turvallisuudesta arkipäivän rauhaan – erilaisia kokemuksia kaupunkitilasta

Korkean tulotason maissa ihmiset elävät tilastojen valossa turvallisemmin kuin koskaan aiemmin. Silti he kokevat asuinympäristönsä aiempaa turvattomammaksi (Fassin 2013, 49–50; Furedi 2002; Glassner 1999). Pelkoon ja turvallisuuteen liittyvät kysymykset vaikut-

tavat yhteiskunnalliseen keskusteluun laajasti (Koskela 2009). Pelko on voimakas tunne, jota viime vuosina on hyödynnetty myös yhteiskunnalliseen muutokseen pyrkivässä toiminnassa erilaisten poliittisten toimijoiden intressien mukaisesti (Wodak 2015). Pelon tunnetta hyödyntävässä politiikassa tietyt ilmiöt turvallistetaan, eli ne saadaan näyttämään kysymyksiltä turvallisuudesta (Furedi 2005).

Edettäessä turvallisuudesta kohti rauhan tulkintakehystä tärkeäksi muodostuvat yhteisön omat turvallisuustarpeet ja näkemykset. Puutteena näyttäytyy dialogin vähyys turvallisuutta ylläpitävien tahojen ja paikallisten asukkaiden välillä. Jännitteitä luovat risteävät tulkinnat asuinalueiden turvallisuudesta alueen sisällä ja sen ulkopuolella. Pyrimme problematisoimaan esimerkkien kautta turvallisuuden rakentamisen keinoja sekä pohtimaan rauhan rakentamisen tai ylläpitämisen keinoja suhteessa turvallisuuteen. Arkisessa kielessä, etenkin niin kutsutuissa vakaissa yhteiskunnissa, rauhasta keskustellaan useimmiten nimenomaan turvallisuuden sanastolla. Turvallisuus on rauhan näkökulmasta yhteydessä *tunteeseen* turvallisuudesta, mikä ei tarkoita samaa kuin turvallisuusauktoriteettien taholta alueille kohdennetut turvallisuustoimet tai turvallistaminen. Arkipäivän rauha muodostuu tai rikkoutuu arkisissa kohtaamisissa, joissa herkät signaalit tai jopa suora fyysinen väkivalta vaikuttavat keskeisesti turvallisuuden, turvattomuuden ja rauhan edellytysten rakentumiselle. Näin ollen arkipäivän rauhan voi nähdä myös nimenomaan aktiivisena toimintana turvallistamista vastaan ja turvalliseksi koettujen tilojen ja kehojen puolesta.

Malmö kärsii yleisesti huonosta maineesta maahanmuuton ja segregoituneiden lähiöiden vuoksi. Möllevången puolestaan tunnetaan haastateltavien mukaan eritoten ravintoloistaan ja alueen vilkkaasta yöelämästä. Yöelämän haittapuolet nimettiin selkeästi: huumekauppaa ja päihtyneitä häiriköitä. Alueen turvallisuuskysymykseen on kaupungin ja poliisin puolesta pureuduttu vuodesta 2019 alkaen, jolloin Möllevångenia valvovien valvontakameroiden määrä yli kaksinkertaistettiin (Paulson 2019). Alueella partioi poliisin lisäksi julkisessa kaupunkitilassa yksityinen vartiointiyritys. Alueen asukas Rafi tunnistaa ongelmien juontuvan Malmön ja Möllevångenin maineesta:

> Elämme maineemme kanssa [... olemme] huono esimerkki siitä, millainen monikulttuurinen yhteiskunta on ja pitäisi olla enemmän kameroita ja enemmän poliiseja ja turvallisuutta ja sen sellaista höpönlöpöä. Kaupungissa tehtiin kysely ja kysyttiin millä kaduilla on turvattomin olo kävellä ja tietysti kaikki kaupungin ulkopuolella asuvat [...] sanovat etteivät halua tulla [Möllevångeniin].

Turvallisuusinterventiot alueelle poikivat erilaisia tulkintoja ja erimielisyyksiä. Joillekin, kuten Rafille, Möllevångenin turvallistaminen näyttäytyy oppressiivisena, vastaantaisteltavana ilmiönä. Vastarinta on nähty erityisesti marginalisoitujen ryhmien kannalta tärkeänä rauhan arkisen rakentamisen keinona (Berents 2018). Jos ajatellaan Silvia Danielakin (2019) mukaan konfliktien olevan kaupungissa potentiaalisesti demokratiaa lisäävä voima, Helen Berentsin (2018) argumenttia voidaan soveltaa aineistoomme.

Turvallisuuteenkin liittyy erilaisia näkemyksiä, eikä sitä aineistomme valossa läheskään aina rakenneta kaupungeissa ainoastaan turvallisuusauktoriteettien, kuten poliisin tai vartijoiden, avulla. Asuinalueen yhteisöllä on tärkeä tehtävä turvallisuuden tunteen aikaansaa-

misessa. Yhteisön jäsenet tunnistavat Möllevångenissa, mitkä ilmiöt ja toimintatavat ovat sille vahingollisia ja mitkä eivät. Turvallisuutta lisäämään palkatut vartiointiyrityksen työntekijät hääsivät Rafin mukaan puiden suojaan yöksi vetäytyneitä kodittomia, joita (kaikki) möllevångenilaiset eivät kokeneet häiriöksi. Tässä tapauksessa vartijoiden toiminta koettiin siis häiritsevämpänä kuin ilmiö, johon he puuttuivat. Yhteisön sosiaalinen pääoma luo sekä aikuisille että nuorille turvallisuuden tunnetta. Airlind, 16, kertoo tuntevansa olonsa turvalliseksi Möllevångenissa, sillä ”kaikki tuntevat serkkuni ja veljeni”.

Kuitenkin toisille alueen turvallisuustilanne näyttäytyy muiden taisteluiden kautta, eivätkä esimerkiksi vartijat tai kamerat ole niinkään ongelma, päinvastoin. Kolme lukioikäistä nuorta, jotka eivät olleet kohdanneet turvallisuusauktoriteettien epäasiallista käytöstä, olivat yhtä mieltä vartijoiden tärkeydestä alueella ja heidän myönteisestä vaikutuksestaan nuorten turvallisuudentunteeseen. Kokemukset turvallisuusauktoriteeteista eivät ole ikäryhmässä yhtenäisiä: nuoret naiset tunnistavat poliisin toiminnan ongelmallisena suhteessa rodullistettuihin ikäkohorttiaan edustaviin miehiin. Airlind toteaa:

> Ja monet kytät täällä ovat rasistisia -- En ole ruotsalainen ruotsalainen, minulla on kulttuurini, olen Albaniasta, ja jos menen ulos [päälläni] jotain todella kallista, poliisit eivät tee minulle mitään. Mutta jos poika joka ei näytä normaalilta ruotsalaiselta, ne menee hänen luo ja kysyy voivatko tarkistaa laukut.

Sukupuolten[5] väliset erot ovat kenttätyön myötä kirkastuneet erityisesti välttelyn tematiikan osalta (ks. Mac Ginty 2014). Miehet sanovat usein, etteivät välttele alueellaan mitään, kun taas naisten vastauksissa toistuu erityisesti pimeällä tiettyjen paikkojen, kuten valaisemattomien puistojen, ja miesporukoiden vältteleminen. Astrid, 28, sanoittaa asiaa seuraavasti:

> En tiedä kävelisinkö puiston läpi yksin yöllä tai illalla – Kenties miesporukoiden läheltä pysyttelisin pois.

Myös Marseillessa La Plainella miehet kertovat, ettei heidän tarvitse pelätä mitään. Nuorilla naisilla kokemus voi kuitenkin olla toisenlainen, kuten Yasmina, 20 vuotta, kuvailee:

> Olen algerialainen ja tiedän hyvin, kuinka nuoret 20–25-vuotiaat pohjoisafrikkalaiset tulevat, juovat, polttavat ja suhtautuvat meihin naisiin epäkunnioittavasti. Vaikka sanotaan että joo, pohjoisafrikkalaiset ovat nuoria poikia, jotka eivät ole koulutettuja, niin silti pelkään heitä hieman ja välttelen heitä. He ovat usein ryhmissä, he ovat pilvessä. [...] Lisäksi pelkään yli 50-vuotiaita humalaisia miehiä.

Tutkimusten mukaan puolet 18–25-vuotiaista naisista on kohdannut seksuaalista häirintää kaupunkitilassa Ranskassa (Alessandrin & Dagorn 2023, 47). Yasmina kertoo, että La Plainella yhteisö puuttuu aina tilanteeseen, jos joku joutuu ahdistelun tai seksuaalisen häirinnän kohteeksi. Koskaan ei tarvitse pelätä, että joutuu jäämään tilanteeseen yksin. Vartijoita ja poliiseja ei haluta paikalle. Yasmina kertoo huonoista kokemuksistaan virkavallan kanssa:

5 Tutkimukseen on enimmäkseen osallistunut cissukupuolisia henkilöitä. Tästä huolimatta tunnistamme sukupuolten moninaisuuden. Koska aineistossa sukupuolten moninaisuus ei ole noussut esiin yhteiseloon vaikuttavana tekijänä, viitaamme tekstissä aineistoon pohjaten sukupuoliin mies ja nainen.

> Poliisi on monta kertaa puhunut minulle todella rumasti ja rasistisesti. Ja minä olen vielä nuori nainen? Voi vain kuvitella minkälaista kohtelua nuoret miehet joutuvat kokemaan. Esimerkiksi virkavalta käyttäytyy niin törkeästi paperittomia kohtaan, ettemme voi puolestaan hyväksyä heitä [virkavaltaa] tänne.

Marseillella on historiallisesti monella tapaa huono maine turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Toisin kuin vaikkapa Pariisissa, Marseillen keskustassa on monia segregoituneita alueita. Niin sanottu *French Connection* -aikakausi 1960–70-luvuilla, jolloin Marseille oli maailman heroiinin pääkaupunki, vaikuttaa edelleen kaupungin maineeseen. La Plaine on alueena kuitenkin asukkaiden ja siellä oleskelevien ihmisten mukaan hyvin turvallinen. Toisaalta vuorokausivaihtelu vaikuttaa turvallisuuden tunteeseen, kuten Tina kuvailee:

> Minusta täällä on aina tuntunut hyvältä. Pidän ilmapiiristä, sosiaalisesta sekoittumisesta, monimuotoisuudesta. Aina tulee vastaan joku, joka huolehtii yhteisöstä täällä. Minä en pelkää täällä ollenkaan. Täällä ihmiset otetaan hyvin lämpimästi vastaan. Tietenkin nurjana puolena on se, että tavaroista on hyvä pitää hyvää huolta. Joskus pelkään joutuvani ryöstetyksi. Lähellä on myös pieniä kujia, joissa yksin ollessa voi olla aika vaarallista.

Malmilla on maine ajoittain rauhattomana alueena erityisesti radanvarren ostoskeskusten ympäristössä päihteitä käyttävien vuoksi. Miikka, 15, kertoo Malmintorin ostoskeskuksen yläkerroksista, joissa nuoret tykkäisivät hengailla, koska siellä he saisivat olla rauhassa. Kuitenkaan vartijat eivät salli kerroksissa oleilua ja Miikan sanojen mukaan jopa uhkailevat nuoria asiattomasti. Malmilaiset kertovat välttelevänsä humalaisia, huumeidenkäyttäjiä ja nuorten porukoita. Toisaalta nuorilla ja päihteidenkäyttäjillä ei ole varallisuutta, jota kuluttaa Malmin ostarin baareissa ja kahviloissa, jolloin he viettävät aikaansa julkisissa tai puolijulkisissa tiloissa. Ostoskeskuksessa, joka lasketaan puolijulkiseksi tilaksi, vartijat puolestaan rajoittavat heidän ajanviettomahdollisuuksiaan.

Konfliktien luonnollisuudesta on keskusteltu paitsi paikallista käännettä edeltäneessä rauhantutkimuksen kirjallisuudessa, myös laajasti kaupunkitutkimuksessa. Silvia Danielak (2019) esittää, että kaupunki asettaa kehyksen käsitellä ja hahmottaa konflikteja rakentavina prosesseina, jotka lisäävät esimerkiksi sosiaalista koheesiota ja luovat kaupunkitilaa. Samaan tapaan kuin Elise Boulding (2000), Danielak (2019) pitää tärkeänä väkivallan ja konfliktin erottamista toisistaan. Tällöin päästään lähestymään konflikteja Georg Simmeliin viitaten prosesseina, joiden perimmäinen tarkoitus ei ole tulla ratkaistuksi vaan joiden kanssa pitää elää (Danielak 2019). Arkipäivän rauhan paradigman laajentaminen rauhanomaisiin yhteiskuntiin ja kaupunkitilaan mahdollistaakin rauhan laadun arvioimisen (Davenport ym. 2018) tarkemmin, kun rauhan vastinparina ja mittarina ei toimi ainoastaan sota ja laajamittainen väkivalta. Tällöin arkipäivän rauhan keskusteluihin pystytään tarjoamaan lisäarvoa esimerkiksi yhteisön ja sosiaalisen pääoman sekä osallistumisen näkökulmista.

Erilaiset identiteetit, positiot ja valtasuhteet vaikuttavat kaupungeissa elävien ihmisten arkisiin kokemuksiin. Arkipäiväisen rauhan näkökulmasta on tärkeä hahmottaa kokemusten moninaisuus sekä siihen johtavat rakenteelliset syyt. Tätä näkökulmaa arkisen rauhan tutkimuksessa on toistaiseksi painotettu vähän. Meidän näkökulmastamme erityisesti kaupunki

ihmisten kohtaamispaikkana tarjoaa kiinnittymispinnan arkipäiväisen rauhan teoreettiseen monimutkaistamiseen. Arkisissa keskusteluissa turvallisuus ja rauha kietoutuvat yhteen tiiviisti. Lopulta kysymys onkin yksilöllisestä kokemuksesta liittyen alueen turvallisuuteen. La Plaine, Möllevången ja Malmi merkitsevät erilaisia asioita erilaisille ihmisille riippuen sosiaalisesta ja etnisestä taustasta, sukupuolesta ja vaikkapa seksuaalisesta suuntautumisesta.

Lopuksi

Olemme kuvanneet aineistomme avulla, millaisia konflikteja ja jännitteitä kaupunkitilassa voi syntyä. Osin konfliktit ovat ihmisten ja laajojen yhteiskunnallisten kehityskulkujen ja kaupunkikehittämisprosessien välisiä ja toisaalta ihmisten arkea muovaavia tai siihen heijastuvia keskinäisiä jännitteitä tai niiden ennakoimista. Kun väkivalta erotetaan tavasta ymmärtää konflikti ja erimielisyys, voidaan havaita moninaisia tapoja navigoida arjessa ja rakentaa rauhanomaista yhteiseloa. Kaikkia konflikteja ja kiistoja ei tietenkään pystytä koskaan ratkaisemaan, ja joustavaan kaupunkiasumisen eetokseen kuuluu, George Simmelia mukaillen, kyky elää ristiriitojen keskellä. Erilaisista taustoista tulevat ihmiset pystyvät kuitenkin ratkomaan rauhanomaisesti erilaisuuteen liittyviä kiistoja neuvottelemalla ja joustamalla.

Olemme kuvanneet erilaisten jännitteiden avulla, kuinka ongelmia ratkaistaan esimerkiksi asukkaiden ja viranomaisten välisissä kamppailuissa rauhanomaisin protestein. Samalla joustava hyväksyminen pitää sisällään myönteisten näkökulmien painottamisen: vaikka tietyt ihmisryhmät saattavat pelottaa joitakuita tai jotkin paikat saatetaan kokea turvattomina tiettyinä ajankohtina, yhteisön – muiden tilaa käyttävien – apuun ja puuttumiseen voi luottaa ongelmallisissa ja uhkaavissa tilanteissa. Virkavallan välintuloa ei tunnuta aina kaipaavan. Luottamus ja yhteisöllinen resilienssi toimivat merkittävinä yhteiseloa vahvistavina ulottuvuuksina, kun ihmiset neuvottelevat kuulumisestaan ja rakentavat vuorovaikutussuhteita arjessa. Juuri tällaisista pienistä yksilöllisistä toimijuuksista arkipäivän rauha saa rakennuspalikoita laajemmalle inklusiivisemmalle yhteiselolle.

Yhteisöjen muodostuminen ymmärretään yksilöllisesti erilaisista näkökulmista. Toisille tietty kortteli pitää sisällään ymmärryksen yhteisestä yhteisöstä. Joidenkin mielestä alue rakentuu useista erilaisista yhteisöistä tai heimoista. Samaan aikaan vastaamme tuli myös ihmisiä, jotka kiistivät koko yhteisön olemassaolon. He puhuivat pikemminkin jaetusta hengestä tai mielentilasta ja identiteetistä. Jokainen kuljettaa oman olemassaolon edellytyksensä kaupunkitilaan, mikä heijastelee ja vaikuttaa laajempiin yhteiselon edellytyksiin. Yhteisöt muodostuvat kuviteltuina, paikkasidonnaisina, sosiaalisina käytäntöinä, kuulumisena, nostalgisina muisteluina tai narratiivien kautta (Blokland 2017).

Entä kuinka paljon vuorovaikutus lopulta tapahtuu ihmisten omissa rajatuissa verkostoissa? Kuinka paljon erilaiset sosiaaliset ja etniset ryhmät kommunikoivat keskenään? Kohtaavatko ihmiset lopulta toisiaan? Laajat yhteiskunnalliset poliittiset tapahtumat ja niiden kautta muodostuvat diskurssit altistavat yksilöt helposti mukaan toistensa stigmatisointiin ja turvattomuuden tunteen lisääntymiseen. Se, että ihmiset ovat valmiita joustamaan kaupunkitilassa omista periaatteistaan ja hyväksyvät kaikkien oikeuden olla olemassa, muodostaa ytimen arkipäivän rauhan olemassaololle mahdollistaen rinnakkaiselon.

Lähteet

Alessandrin, Arnaud & Johanna Dagorn (2023): *Discrimination dans la ville. Sexisme, racismes et LGTBT phobies dans l'espace public*. Condé-en-Normandie: Double Ponctuation.

Amin, Ash & Nigel Thrift (2002): *Cities: Reimagining the urban*. Cambridge: Polity Press.

Angélil, Marc & Charlotte Malterre-Barthes (2020): *Migrant Marseille: Architectures of social segregation and urban inclusivity*. Berliini: Ruby Press.

Berents, Helen (2018): *Young people and everyday peace: Exclusion, insecurity and peacebuilding in Colombia.* Milton: Taylor & Francis.

Berents, Helen & Siobhan McEvoy-Levy (2015): "Theorising youth and everyday peace(building)". *Peacebuilding,* 3(2), 115–125.

Björkdahl, Annika & Lisa Strömbom (toim.) (2015): *Divided cities: Governing diversity*. Lund: Nordic Academic Press.

Blokland, Talja (2017): *Community as urban practice*. Cambridge: Polity.

Boulding, Elise (2000): *Cultures of peace: The hidden side of history*. Syracuse: Syracuse University Press.

Braun, Virginia, Victoria Clarke & Paul Weate (2016): "Using thematic analysis in sport and exercise research". Teoksessa: B. Smith & A. Sparkles (toim.) *Routledge handbook of qualitative research in sport and exercise.* Lontoo: Routledge, 191–205.

Danielak, Silvia (2019): "Conflict urbanism: Reflections on the role of conflict and peacebuilding in post-apartheid Johannesburg". *Peacebuilding*, 8(4), 447–459.

Davenport, Christian, Erik Melander & P. M. Regan (2018): *The peace continuum: What it is and how to study it.* Oxford: Oxford University Press.

de Certeau, Michel, Luce Giard & Pierre Mayol (2013/1990): *Arkipäivän kekseliäisyys 2. Asuminen, ruuanlaitto.* Tampere: niin&näin.

Dikeç, Mustafa (2017): *Urban rage: The revolt of the excluded*. New Haven: Yale University Press.

Eranti, Veikko & Taina Meriluoto (2023): "Plurality in urban politics: Conflict and commonality in Mouffe and Thevenot". *International Journal of Urban and Regional Research*, 47(5), 689–875.

Fassin, Didier (2013): *Enforcing order: An ethnography of urban policing*. Cambridge: Polity.

Fastighetsägare BID Malmö (2023): "Tillsammans utvecklar vi Möllevången till en attraktiv del av Malmö". Https://bidmalmo.se/mollan-tillsammans-utvecklar-vi-sofielund-till-en-attraktiv-del-av-malmo/, 15.6.2023.

Furedi, Frank (2002): *Culture of fear. Risk-taking and the morality of low expectation*. Lontoo: Continuum.

Furedi, Frank (2005): *Politics of fear: Beyond left and right*. Lontoo: Continuum.

Glassner, Barry (1999): *The culture of fear. Why Americans are afraid of the wrong things*. New York: Basic Books.

Hansen, Christina (2022): "'The capital of love': Activists resisting the stigmas of Malmö through storytelling". *Antipode*, 54(4), 1760–1780.

Harvey, David (2006): *Spaces of global capitalism. Towards a theory of uneven geographical development*. Lontoo: Verso.

Heitmeyer, Carolyn (2009): "'There is peace here': Managing communal relations in a town in central Gujarat". *Journal of South Asian Development*, 4(1), 103–120.

Koskela, Helle (2009): *Pelkokierre – pelon politiikka, turvamarkkinat ja kamppailu kaupunkitilasta*. Helsinki: Gaudeamus.

Lee, SungYong (2021): "Understanding everyday peace in Cambodia: Plurality, subtlety, and connectivity". *Journal of Peacebuilding & Development*, 16(1), 24–38.

Lefebvre, Henri (1991/1974): *The production of space*. Oxford: Blackwell Publishing.

Mac Ginty, Roger (2014): "Everyday peace: Bottom-up and local agency in conflict-affected societies". *Security Dialogue*, 45(6), 548–564.

Marcus, George E. (1995): ”Ethnography in/of the world system: The emergence of multi-sited ethnography”. *Annual Review of Anthropology*, 24, 95–117.

Mayer, Margit, Håkan Thörn & Catharina Thörn (2016): *Urban uprisings. Challenging neoliberal urbanism in Europe*. Lontoo: Palvgrave Macmillan.

Mitchell, Don (2003): *The right to the city. Social justice and the fight for public space*. New York: The Guilford Press.

Paffenholz, Thania (2015): ”Unpacking the local turn in peacebuilding: A critical assessment towards an agenda for future research”. *Third World Quarterly*, 36(5), 857–874.

Paulson, Anders (2019): ”Möllevången i fokus för mer polisövervakning – kamerorna kan bli smartare”. *Hem & Hyra*, 23.5.2019. Https://www.hemhyra.se/nyheter/mollevangen-fokus-mer-polisovervakning-kamerorna-kan-bli-smartare/10.3.2023.

Polisen (2023): Utsatta områden – polisens arbete. Https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/utsatta-omraden/, 15.6.2023.

Puumala, Eeva & Karim Maïche (2021): ”’Whether you like it or not, this is the future!’: Everyday negotiations of the community’s boundary in urban space”. *Citizenship Studies*, 25(6), 808–824.

Puumala, Eeva, Karim Maïche & Salome Tuomaala-Özdemir (toim.) (2021): *Naapurusto: Tarinoita moniäänisestä lähiöstä*. Helsinki: Into.

Ring, Laura (2006): *Zenana: Everyday peace in a Karachi apartment building*. Bloomington: Indiana University Press.

Terry, Gareth, Nikki Hayfield, Victoria Clarke & Virginia Braun (2017): ”Thematic analysis”. Teoksessa: C. Willig & W. Rogers (toim.) *The SAGE handbook of qualitative research in psychology*. Lontoo: SAGE Publications, 7–36.

Tonkiss, Fran (2003): ”The ethics of indifference: Community and solitude in the city”. *International Journal of Cultural Studies*, 6(3), 297–311.

Tonkiss, Fran (2005): *Space, the city and social theory.* Cambridge: Polity Press.

Williams, Philippa (2015): *Everyday peace: Politics, citizenship and Muslim lives in India*. Chichester: Wiley Blackwell.

Wodak, Ruth (2015): *The politics of fear: What right-wing populist discourses mean*. Lontoo: Sage.

Everyday Peace and Formation of Communities through Encounters in Urban Space

Three quarters of Europe’s population live in urban areas. City residents engage in daily negotiations about their belonging and coexistence through everyday encounters and conflicts. The processes of increasing diversity and coexistence are challenged by growing inequality, segregation, and polarization. The article looks at the dynamics of encounters in the context of everyday peace: how different identities and social positions affect negotiation processes in the everyday and the formation of urban space. In addition, we acknowledge and identify factors affecting the interaction processes. The research material for the article has been collected through ethnography, participatory observation and interviews in Helsinki, Finland, Malmö, Sweden and Marseille, France in 2021–2023. The article asks: How do different people negotiate their belonging in a shared urban space and how do encounters produce tensions between people in different positions? How is everyday peace built in everyday encounters and is part of the formation of communities?

Keywords: community, conflict, encounter, everyday peace, urban space